

Krajoznawca Kujawsko - Pomorski

Informator Kujawsko - Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK

Bydgoszcz

Chełmno

Grudziądz

Inowrocław

Kruszwica

Świecie

Toruń

Włocławek

Żnin

nr 32 / 2013

maj 2013

Rok VIII

Z ŻAŁOBNEJ KARTY ...

Podczas pobytu na uroczystościach Wojewódzkiej Inauguracji Sezonu Turystycznego w Inowrocławiu od Kolegi Henryka Wasilewskiego dowiedziałem się, że po ciężkiej chorobie zmarła Agnieszka Sobańska. Posiadała ona od roku 1988 uprawnienia Instruktora Krajoznawstwa Regionu. Była członkiem i wiceprezesem Koła Przewodników przy Oddziale Kujawskim PTTK we Włocławku. Od niej wyszło wiele inicjatyw akcji promujących miasto i zdrowy styl życia. Namawiała włocławian do uprawiania Nordic Walking i udziału w spacerkach po mieście w towarzystwie przewodnika. Koleżanka Agnieszka była twórczynią i wieloletnią dyrektorką Informacji Turystycznej we Włocławku. Była osobą szczególnie zasłużoną dla rozwoju turystyki w województwie kujawsko-pomorskim. Zaangażowana najpierw w powstanie, potem rozwój Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej. W latach 2008-2012 była członkiem komisji rewizyjnej K-POT. Była też współzałożycielką Kujawsko-Dobrzyńskiej Organizacji Turystycznej. Laureatka i członkiem Kapituły Konkursu „Odkrywca” - wyróżnienia nadawanego przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dziedzinie turystyki. Kujawsko-pomorscy krajoznawcy składają wyrazy głębokiego współczucia.

CZEŚĆ JEJ PAMIĘCI.

„Pomorze i Kujawy”, „Kujawy i Pomorze” - spis artykułów

Kolega Andrzej Urbański przesyłał mi informację, że jest w posiadaniu utworzonego przez niego spisu artykułów zamieszczonych w „Kujawach i Pomorzu”, a wcześniej w „Pomorzu i Kujawach”. Spis ten obejmuje materiał od numeru 1 „Pomorza i Kujaw” do numeru 12 „Kujaw i Pomorza”, a także spis autorów, których artykuły zostały tam zamieszczone. Prośba kolegi Andrzeja jest następująca: gdyby ktoś zechciał otrzymać ten materiał, niech się z autorem tego materiału skontaktuje poprzez pocztę e-mailową na adres: jola@1965.eu. Osobom chętnym taki materiał zostanie przesłany. A że warto to mieć w swoich zasobach gwarantuję. Swoją drogą - Andrzej - serdecznie dziękujemy za Twoją inicjatywę.

Krzysztof Czerepowicki

Wojewódzka Inauguracja Sezonu Turystycznego

W sobotę 27 kwietnia w Parku Solankowym w Inowrocławiu miała miejsce Wojewódzka Inauguracja Sezonu Turystycznego. Odbyła się ona pod hasłem „Kujawsko-Pomorskie - Zielona Wyspa 2013”. Do tej pory wydarzenie to każdego roku odbywało się naprzemiennie - raz w Toruniu, raz w Bydgoszczy. I tak było przez cztery lata, w tym roku po raz pierwszy inaugurację zorganizowali i przeprowadzili - nawiasem mówiąc bardzo udanie - Inowrocławianie. Każdego roku impreza ta gromadzi wielkie rzesze aktywnych turystów, uczestników rajdów pieszych, motorowych i kolarskich, miłośników Nordic Walking. Oprócz aktywnych turystów inowrocławską imprezę „zaliczyła” liczna grupa kuracjuszy oraz mieszkańców miasta i województwa.

W tym roku tematem przewodnim Inauguracji była ochrona dziedzictwa przyrodniczego naszego województwa, a także związane z nią aspekty działań profilaktycznych i proekologicznych. Tytułową „Zieloną Wyspę” utworzyły stoiska ośmiu funkcjonujących parków krajobrazowych oraz ośrodków edukacji ekologicznej. Ponadto uczestnicy tej imprezy mogli zapoznać się z ofertą turystyczną prezentowaną przez samorządy, organizacje pozarządowe, lokalne grupy działania i podmioty gospodarcze działające w obszarze turystyki na mini targach przygotowanych przez InLOT.

Jak podałem wyżej - w inauguracji sezonu, a tym samym w zlocie turystycznym „Zielona Wyspa 2013” wzięła udział pokaźna liczba turystów reprezentujących oddziały PTTK z całego województwa. Dla nich właśnie rozpisany był konkurs na najaktywniejszą grupę. W konkursie tym zwyciężyła i otrzymała pokaźnych rozmiarów Puchar Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego grupa Klubu PTTK Miłośników Nordic Walking „Patyczaki” reprezentująca Oddział PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu.

Na zakończenie muszę nadmienić, że udział w Wojewódzkiej Inauguracji Sezonu Turystycznego „Kujawsko-Pomorskie - Zielona Wyspa 2013” wzięło wielu spośród nas instruktorów krajoznawstwa. Tak trzymać - bo to przecież impreza, w której poprzez skoordynowane działania wszystkich oddziałów PTTK powinniśmy pokazywać naszą jedność i naszą liczebność.

Krzysztof Czerepowicki

XLIII Centralny Zlot Krajoznawców „CZAK Białystok 2013”

W dniach od 21 do 25 sierpnia 2013 roku Regionalny Oddział PTTK w Białymstoku organizuje kolejny XLIII już Centralny Zlot Krajoznawców „CZAK Białystok - Supraśl 2013”. Celem CZAK-u jest promocja wielokulturowości i różnorodności przyrodniczej, popularyzacja mniej znanych walorów przyrodniczo-kulturowych miejscowości i obiektów Regionu podlaskiego, a także uczczenie rocznic - 500 lecia województwa podlaskiego, 150 lecia Powstania Styczniowego, 25 lecia Biebrzańskiego Parku Narodowego i 25 lecie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej.

Oprócz forum krajoznawczego oraz sesji krajoznawczych w programie Zlotu są wycieczki, których hasła przewodnie brzmią następująco: „Białystok - kolebka języka esperanto”, „Puszcza Knyszyńska i Szlak Tatarski”, „Śladami prawosławia w Dolinie Narwi i okolicach” oraz „Pograniczem podlasko-mazowieckim”. Ponadto organizatorzy przygotowali trzy wycieczki

przedzlotowe. Pierwsza „Do bagien, fortyfikacji i nietoperzy”, kolejna „Bratnie miasto Grodno” oraz trzecia - „Suwalszczyzna - kraina jak baśń”. Jak więc widać planowane wycieczki, a także bogaty program innych przedsięwzięć towarzyszących, na pewno wpłynie na to, że kolejny CZAK będzie imprezą jak zwykle udaną. Dodam jeszcze, że komandorem XLIII CZAK-u będzie kolega Dariusz Kuzelewski, a bazą imprezy Powiatowy Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bukowisko” w Supraślu. Regulamin Zlotu wraz z kartą uczestnictwa jest do pobrania między innymi na stronie Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK.

Krzysztof Czerepowicki

Centralny Zlot Aktywu Krajoznawczego „Kresy 2013 - Białoruś”

Doskonałym uzupełnieniem wyżej anonsowanego XLIII CZAK-u może być zaplanowany na okres od 25 sierpnia do 1 września 2013 roku Centralny Zlot Aktywu Krajoznawczego „Kresy 2013 - Białoruś”, organizatorem którego jest Oddział PTTK „Mazowsze” z Warszawy z jego prezesem Mieczysławem Żochowskim na czele. Według regulaminu tej imprezy - *cytuje*: „Organizatorzy wyjazdu stawiają przed sobą następujące cele i założenia: Podjęta zostanie próba ukazania złożonej historii oraz wielopłaszczyznowych stosunków narodowościowych i kulturalnych na terenie Zachodniej Białorusi, na obszarze której na przestrzeni wieków krzyżowały się wpływy litewskie, polskie, rosyjskie, a wzajemne, często niełatwe stosunki, ukształtowały bardzo złożony obraz przenikających się kultur, obyczajów i języków. Ten obraz został poddany radykalnym przekształceniom w okresie radzieckim, a poważna część najcenniejszych pamiątek tej spuścizny uległa bezpowrotnemu zniszczeniu, w szczególności podczas II wojny światowej. Dziś możemy próbować odtworzyć przynajmniej w ogólnym zarysie ten utracony obraz poprzez zachowane obiekty kultury materialnej i duchowej (dla których restauracji władze Białorusi włożyły wiele wysiłków i środków w ostatnich latach), ukazać sylwetki znanych ludzi wywodzących się i związanych z tymi ziemiami: wybitnych twórców, dowódców wojskowych i innych. Będziemy starać się ukazać wkład Polaków do historii i kultury tych ziem i przejść śladami tego, co z niego zostało się w postaci materialnej i w świadomości miejscowych ludzi. Temu celowi będą służyć zaplanowane spotkania z przedstawicielami miejscowych środowisk historyków, dziennikarzy itp., białoruskich i polskich, spotkania z miejscowymi krajoznawcami. Przypomnimy obecność i dorobek Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego na tym terenie.” *koniec cytatu*. Trasa białoruskiej eskapady obejmuje między innymi Grodno, Baranowicze, Nowogródek, Zaosie, Mir, Nieśwież, Turów, Dawidgródek, Pińsk, Janów polski, Kobryń i Brześć.

Dla osób chętnych do wzięcia udziału podaję kontakt e-mailowy do organizatora **litewska@pttk.com.pl**
Ponadto chciałbym poinformować, że szczegółowy program osobom chętnym prześlę odrębnym e-mailem.

Krzysztof Czerepowicki

IV Regionalna Konferencja Oddziałów PTTK Województwa Kujawsko-Pomorskiego

W naszym Towarzystwie trwa kampania sprawozdawczo-wyborcza przed planowanym na 14 i 15 września br. XVIII Walnym Zjazdem PTTK. Jednym z elementów tej kampanii jest IV Regionalna Konferencja Oddziałów PTTK Województwa Kujawsko-Pomorskiego, która odbyła się w dniu 11 maja na zamku w Gołubiu-Dobrzyniu. Na konferencji tej delegatami swoich macierzystych Oddziałów było wielu instruktorów

krajoznawstwa. Konferencję zaszczylił swoją obecnością prezes Zarządu Głównego PTTK kol. Lech Drożdżyński. W trakcie obrad sprawozdanie z minionej kadencji wygłosił przewodniczący Sejmiku Prezesów Oddziałów PTTK Województwa Kujawsko-Pomorskiego kol. Henryk Miłoszewski. W ciepłych słowach wyraził się on o działalności i z zadowoleniem ocenił pracę funkcjonujących sześciu rad, komisji i kolegium o zasięgu wojewódzkim, ponadoddziałowym. W swoim sprawozdaniu tak wyraził się o naszym Kujawsko-Pomorskim Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa *cytuje*: „... Działalność Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa jest znakomitym przykładem wzmacniania więzi środowiska krajoznawców. Środowisko to wzmocniło się i połączyło wielu krajoznawców przez organizowane od lat Wojewódzkie Zloty Aktywnych Krajoznawców. WZAK-i umożliwiają wymianę doświadczeń oraz poznanie walorów krajoznawczych województwa. Efektem działalności Kolegium jest stały i systematyczny wzrost ilości instruktorów krajoznawstwa oraz ustanawianie przez oddziały kolejne regionalne odznaki krajoznawcze. Dzięki zaangażowaniu kol. Czerepowickiego od lat systematycznie ukazuje się informator - „Krajoznawca Kujawsko-Pomorski”...” - *koniec cytatu*. Na zakończenie swojego wystąpienia kol. Miłoszewski serdecznie podziękował wszystkim przewodniczącym oraz członkom komisji, rad i kolegium działających w strukturach wojewódzkich za ostatnie 4 lata pełnej zaangażowania społecznej pracy, której bezpośrednim i niepodważalnym owocem jest integracja poszczególnych środowisk turystycznych i krajoznawczych województwa kujawsko-pomorskiego. W trakcie konferencji wręczone zostały listy gratulacyjne oraz upominki książkowe dla prezesów Zarządów Oddziałów PTTK oraz dla szefów struktur ponadoddziałowych.

W dyskusji ja również, jako przewodniczący Kujawsko-Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK zabrałem głos. Poinformowałem zebranych o zadaniach jakie realizujemy, o liczbie instruktorów krajoznawstwa, o realizowanych Wojewódzkich Zlotach Aktywnych Krajoznawców, o działaniach mających na celu popularyzację odznak krajoznawczych, o liczbie zweryfikowanych i przyznanych przez oddziały PTTK naszego województwa odznak krajoznawczych, o wydawanym dla potrzeb środowiska instruktorów krajoznawstwa Informatorze Kujawsko-Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK pt.: „Krajoznawca Kujawsko-Pomorski”. Uczestnicy konferencji z zaciekawieniem wysłuchali moich słów.

Krzysztof Czerepowicki

Nowość w regionie - Karta Rabatowa BIT

Podczas tegorocznej wiosny zainaugurowano projekt Karty Rabatowej łączącej Bydgoszcz, Inowrocław i Toruń. Jest to rezultat współpracy pomiędzy organizacjami zajmującymi się promocją turystyki w tych trzech miastach regionu kujawsko-pomorskiego. Karta jest jednym z elementów, które mają sprawić, iż oferta przedsiębiorstw branży turystycznej będzie atrakcyjniejsza. Projekt adresowany jest do turystów i mieszkańców partnerskich miast skupionych wokół Karty BIT. Posiadacze karty mogą korzystać z 10%, 15% czy 20% rabatów w kilkudziesięciu miejscach. Wśród partnerów Karty są hotele, restauracje, różnorodni usługodawcy, obiekty kulturalne i inne podmioty w Bydgoszczy, Inowrocławiu i Toruniu. Do projektu Karty przystąpili również partnerzy z Ciechocinka oraz Solca Kujawskiego. Karta BIT kosztuje 25 zł i ważna jest przez rok (do 31 marca 2014). Kartę można kupić przez Internet, wchodząc na stronę www.kartabit.pl w zakładkę „Zamów Kartę”. Na stronie zamieszczona jest również lista punktów sprzedaży Karty BIT (zakładka „Gdzie Kupić?”). Jest tam również umieszczona i ciągle aktualizowana lista partnerów i punktów, gdzie można uzyskać rabat z tytułu posiadania Karty BIT. Liderem projektu jest Bydgoska Lokalna Organizacja Turystyczna BYLOT.

za stroną www.kartabit.pl

XX edycja wojewódzkiego etapu
Ogólnopolskiego Konkursu Krajoznawczego
„Poznajemy Ojcowiznę” - 2012/2013

W dniach od 17 do 19 maja br. w Tarnowie odbył się Centralny Zlot Laureatów XX edycji Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę”. Gospodarzem Zlotu był Oddział PTTK „Ziemi Tarnowskiej”. Nasze województwo też było na zlocie reprezentowane. Ale jak do tego doszło ....

Publikowane poniżej sprawozdanie z wojewódzkiego etapu tej niezwykle cennej imprezy złożyła Julita Bąkowska - przewodnicząca wojewódzkiej komisji konkursowej oraz przewodnicząca Wojewódzkiej Rady do Spraw Młodzieży.

Na etap wojewódzki wpłynęły 43 prace wykonane przez 61 uczniów pod opieką 21 opiekunów.

Na początku chciałabym przekazać kilka uwag i refleksji. Bardzo wysoko oceniamy prace, w których widoczny jest własny pomysł i osobiste podejście do poruszanej problematyki. Martwi natomiast odtwórcze potraktowanie tematu. Zupełnie niedopuszczalne jest całkowite kopiowanie. W obecnej dobie wszechwładnego Internetu, nie ma problemu ze znalezieniem prawie każdej informacji. I jeżeli jest odpowiednio wykorzystana, to dobrze, bo nie ma co wyważać otwartych drzwi. Natomiast praca polegająca na zasadzie „kopiuj – wklej”, jest nie do przyjęcia. I do tego zdjęcia też ściągnięte z Internetu i podane jako własne. Na taką pracę, szkoda czasu autora i szkoda naszego czasu na czytanie, bo jeżeli chcielibyśmy dowiedzieć się czegoś na podany temat, to wystarczy wejść na stronę „Nasze kujawsko-pomorskie” bądź stronę danej gminy. I takie właśnie plagiaty spowodowały, że w tym roku musieliśmy odrzucić kilka prac.

W regulaminie jest zapis: „Prace zgłaszane do konkursu powinny zawierać elementy własnej oceny obserwowanych zjawisk i zebranego materiału - unikać należy zbytniego i dosłownego korzystania z istniejących już opracowań (nadmierne cytowanie z przewodników i innych opracowań krajoznawczych będzie prowadziło do dyskwalifikacji pracy).” W zeszłym roku uprzedzaliśmy o takiej możliwości. W tym roku, niestety musieliśmy postąpić zgodnie z regulaminem konkursu.

Ogólnie poziom prac oceniamy wysoko. Tematyka jest jak zwykle bardzo różnorodna. Od prac badawczych, dokumentujących zdarzenia w terenie, opisy obiektów zabytkowych, poprzez wywiady, przedstawienie ciekawych i ważnych postaci. Cechuje je wnikliwość obserwacji i dociekliwość.

Czytając prace zwracaliśmy przede wszystkim uwagę na indywidualne podejście do wybranego przez Was tematu.

Swoje podsumowanie tym razem rozpocznę tak trochę chronologicznie - od czasów najdawniejszych.

Michał Piotrowski z Zespołu Szkół Technicznych w Lipnie w swojej pracy opisuje fascynującą przygodę - emocje związane z udziałem i obserwacją pracy archeologów. „*Napawa mnie dumą fakt, - pisze - że jako jeden z pierwszych widzę wydobywany przedmiot kultury materialnej sprzed prawie tysiąca lat.*” Podobną tematyką zajął się Michał Woźniak z Gimnazjum Publicznego nr 3 w Żninie, który opowiada o odkryciach archeologów na terenie miasta. Natomiast Julia Górna i Zofia Szałacińska ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Żninie marzą, „*aby lekcje historii nie zamykały się w murach szkoły i nie zabijały nudą. Są miejsca wyjątkowe, są chwile niezapomniane, są podróże, które trzeba odbyć. Jesteśmy dumne, że mieszkamy w regionie, który jest kolebką państwowości polskiej.*”

Joanna Nowak i Katarzyna Wyrwał z Publicznego Gimnazjum nr 1 w Żninie zajęły się znaczącą wiele dla miasta, historią drukarstwa i prasy regionalnej w Żninie, Julia Iglewska z Publicznego Gimnazjum nr 1 w Żninie, spacerując ze Żniniokiem ulicą

Śniadeckich zauważa, że „przeszłość, choć daleka, jest wiernym partnerem naszej terażniejszości.”

Wspomnienia lat wojny mamy w pracach Norberta Graczkowskiego z Zespołu Szkół Technicznych w Lipnie i Zuzanny Gościniak z Gimnazjum w Kruszyńcu. Zuzanna podkreśla, że „na co dzień nie zastanawiamy się nad życiorysami naszych bliskich. Okazuje się jednak, że część z nich doświadczyła tragicznych wydarzeń w okresie dzieciństwa i przez całe swoje życie dźwiga na swoich barkach ciężar tamtych wspomnień.”

Historia i współczesność przeplatają się w pracach Julii Nowickiej ze Szkoły Podstawowej Nr 2 w Żninie oraz Kacpra i Karoliny Kapuścińskich z tej samej szkoły. Historię i tradycję można ocalić od zapomnienia na różne sposoby. Gromadząc pamiątki, relacje bliskich, jak i uczestnicząc w kultywowaniu tradycji. O tym pisze w swojej pracy Aleksandra Grzybowska z Liceum Ogólnokształcącego w Nieszawie, przedstawiając nam dzieje Zespołu Muzyki Dawnej. Weronika Gościniak z Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi

w Kruszyńcu stwierdza, że dzięki opowieściom mamy i babci ma wrażenie, jakby dobrze znała tych, o których są opowieści i po których zostały fotografie. Podobna tematyka została poruszona przez Oliwię Browarską ze Szkoły Podstawowej w Stawkach, gdzie wspomnienia łączą się terażniejszością. Michał Janiszewski z Gimnazjum nr 4 we Włocławku pisze, że „w każdym domu znajdują się pamiątki rodzinne. Przysłowiowe „pudełko” z pamiątkami oraz historia mówiona, to podstawowe i najbliższe źródło do poznania prywatnej historii rodziny.” W bardzo dowcipny sposób o jednym ze swoich przodków opowiada Marcelina Frymark ze Szkoły Podstawowej nr 65 w Bydgoszczy, a Inga Sałata i Weronika Przybyszewska z Gimnazjum nr 3 we Włocławku są dumne z wujka dyplomaty.

Natomiast Marcin Wysocki ze Szkoły Podstawowej w Żninie pisze o mniejszościach narodowych. „Nie wyjeżdżając z miasta odbyłem kilka fascynujących podróży do ciekawych i różniących się między sobą krajów. Moi rozmówcy znaleźli swoją „Drugą Ojczyznę”. Dla ich dzieci to będzie już „Mała Ojczyzna.” Swojego bohatera rodzinnego przedstawia nam Aleksandra Kozłowska z Zespołu Szkół Technicznych w Lipnie. O swojej rodzinie pisze też Oliwia Zamrzycka z Gimnazjum nr 3 we Włocławku.

Powstała też prezentacja o pomysłodawczyni tego konkursu Helenie Cieślak przygotowana przez Olę i Bognę Łukomskie z Gimnazjum w Kruszyńcu.

Z historią w tle, a w zasadzie z jej zafalszowaniem zapoznają nas Natalia Bajer i Natalia Dębczyńska z Gimnazjum w Warząchewce, opisały dzieje nauczycieli Szkoły Podstawowej w Warząchewce, którzy w związku ze sfałszowanymi dokumentami, nie istnieli w historii szkoły, a ich działalność uległaby całkowitemu zapomnieniu. Autorki podkreślają, że tą pracą chciały przywrócić im należne miejsce w historii.

Trochę krótszą historię, bo 50-letnią posiada kościół w Kruszyńcu, którego budowę zaprezentowała Katarzyna Jaroszewska ze Szkoły Podstawowej w Kruszyńcu. Karolina Chojnacka z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Kowalu zaprasza nas do dworku w Nowej Zawadzie, a Dominika Sójkowska z Gimnazjum w Jeżewie prezentuje stare pałace w nowej szacie. Annę Rybarkiewicz z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Kowalu zainteresował Cmentarz Ewangelicko-Augsburski w Grodzku.

Jakub Kłosowski i Miłosz Obuchowicz ze Szkoły Podstawowej nr 24 w Toruniu przeprowadzili wywiad z dziadkiem, długoletnim przewodnikiem. Chcieli poznać tajniki tego zawodu. Natomiast Sandra Gwizdalska i Julia Niewiadomska z tej samej szkoły, same wcieliły się w przewodniczki i zaproponowały własną trasę zwiedzania miasta.

Swoją „Małą Ojczyznę” pokazał nam Korneliusz Wiśniewski z Zespołu Szkół Technicznych we Włocławku, a Marta Urbańska i Sandra Czerniejewska ze Szkoły Podstawowej w Stawkach zaprezentowały uroki Aleksandrowa Kujawskiego.

Po swoich najciekawszych ścieżkach krajoznawczych poprowadzili nas Kinga Marjańska z Liceum Ogólnokształcącego Towarzystwa Salezjańskiego w Aleksandrowie Kujawskim oraz Marcin Sztejka, Joanna Adamiuk, Dorota Wanecka i Ewelina Sarnicka z Zespołu Szkół Zawodowych w Bydgoszczy. Mariusz Kobylecki, Krystian Szpadziń-

ski i Przemysław Kobylecki z Gimnazjum w Kruszynie zaprezentowali Dębicę - swoją Ojczyznę. Julia Kapica i Paulina Ankiersztajn z Gimnazjum w Stawkach próbują nas przekonać, że Tażyna to kujawska Amazonka. Sonia Gruszecka i Agata Krychowiak ze Szkoły Podstawowej Nr 24 w Toruniu, szukają potwierdzenia w przeprowadzanych przez siebie wywiadach, że Toruń jest najpiękniejszym miastem w Polsce.

Wędrowkę po turystycznych szlakach z legendami w tle zaproponowali Sandra Brucka, Dominika Czerwińska, Aleksandra Szarek i Julia Skrzypińska z Gimnazjum w Jeżewie. Przewodniki historyczne po regionie zaprezentowały Małgorzata Zarebska i Patrycja Okońska z Zespołu Szkół Technicznych z Lipna.

Przedstawiłam wszystkich laureatów wojewódzkich i pokrótce przybliżyłam ich prace. Chciałabym serdecznie wszystkim uczestnikom konkursu podziękować za trud, zaangażowanie, umiejętność obserwacji, dociekliwość. Możecie być dumni z pracy, którą wykonaliście, chociaż mamy gorącą prośbę do Was i Waszych opiekunów - sprawdzajcie dokładnie prace przed przekazaniem ich na konkurs, bo znajdują się w nich błędy ortograficzne, stylistyczne i nawet merytoryczne, a to znacznie obniża wartość prac.

Jednocześnie słowa podziękowania kieruję do Waszych opiekunów, „Nauczycieli Kraju Ojczystego”, którzy pomogli Wam, zainspirowali i nadali ostateczny kształt Waszym pracom. I tym, którzy są z nami od lat i tym, z którymi spotykamy się po raz pierwszy.

W imieniu całej Komisji Konkursowej dziękuję paniom Elżbiecie Brózdowskiej, Katarzynie Chlebosz, Grażynie Frymark, Anicie Greckiej-Mycio, Małgorzacie Janickiej, Jowicie Kłosińskiej, Joannie Łuczak, Urszuli Łukomskiej, Magdalenie Marczuk, Agnieszce Marjańskiej, Annie Rudzkiej, Dorocie Ryniec-Kilanowskiej, Jagnie Snapko, Jadwidze Szałacińskiej, Irenie Szarapanowskiej, Sylwii Trojan, Joannie Wodzińskiej oraz panom Arkadiuszowi Ciechalskiemu, Maciejowi Marjańskiemu, Dariuszowi Molendzie, Michałowi Woźniakowi.

*Przewodnicząca Wojewódzkiej Komisji
Przewodnicząca Wojewódzkiej Rady do Spraw Młodzieży –
Julita Bąkowska*

Poniżej - za stronę www.młodzież.PTTK.pl podaję wykaz prac autorów z naszego województwa, które były oceniane w trakcie XX finału Centralnego Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę” 2013:

szkoły podstawowe - prace indywidualne

„*Ponad granicami*”, autor **Marcin Wysocki**, opiekun Małgorzata Janicka, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Śniadeckiego w Żninie;

szkoły podstawowe - prace zbiorowe

„*Okiem historyków z klasy szóstej*”, autorki **Julia Górna, Zofia Szałacińska**, opiekun Jadwiga Szałacińska, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Śniadeckiego w Żninie;

szkoły podstawowe - prace multimedialne

„*Wycieczka po Toruniu*”, autorki **Julia Niewiadomska, Sandra Gwizdalska**, opiekun Anita Grecka-Mycio, Szkoła Podstawowa nr 24 w Toruniu

gimnazja - prace indywidualne

„*Historia vita magistra est*”, autorka **Zuzanna Gościński**, opiekun Dorota Ryniec-Kilanowska, Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi im. Polskich Noblistów w Kruszynie;

gimnazja - prace zbiorowe

„*Szkoła Podstawowa w Warzachewce - historia w latach 1955 - 1960. Historia na nowo odkryta*”, autorki **Natalia Bajer, Natalia Dędczyńska**, opiekun Dariusz Molenda, Gimnazjum w Warzachewce;

gimnazja - prace multimedialne

„*Nasza Droga Helenka*”, autorki **Olga Łukomska, Bogna Łukomska**, opiekun Urszula Łukomska, Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi im. Polskich Noblistów w Kruszynie;

szkoły ponadgimnazjalne - prace indywidualne

„Pamięć o II wojnie światowej przechowywana w bliskim środowisku”, autor **Norbert Graczkowski**, opiekun Anna Rudzka, Zespół Szkół Technicznych im. Ziemi Dobrzyńskiej w Lipnie;

szkoły ponadgimnazjalne - prace multimedialne

„Cmentarz Ewangelicko-Augsburski w Grodztwie”, autor **Anna Rybarkiewicz**, opiekun Arkadiusz Ciechalski, Zespół Szkół im. Kazimierza Wielkiego w Kowalu;

„Moje najciekawsze ścieżki krajoznawcze”, autor **Kinga Marjańska**, opiekun Maciej Marjański, Liceum Ogólnokształcące Towarzystwa Salezjańskiego w Aleksandrowie Kujawskim.

Spośród wszystkich wyżej wymienionych prac, które były przez jurorów oceniane w trakcie XX finału Centralnego Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę” 2013, zostały nagrodzone:

I miejsce - w kategorii szkoły podstawowe - prace indywidualne

Marcin Wysocki ze Szkoły Podstawowej nr 2 im. Jana Śniadeckiego w Żninie za pracę „*Ponad granicami*”, opiekun Małgorzata Janicka,;

II miejsce - w kategorii szkoły podstawowe - prace zbiorowe

Julia Górna, Zofia Szałacińska ze Szkoły Podstawowej nr 2 im. Jana Śniadeckiego w Żninie za pracę „*Okiem historyków z klasy szóstej*”, opiekun Jadwiga Szałacińska,;

II miejsce - w kategorii gimnazja - prace zbiorowe

Natalia Bajer, Natalia Dędczyńska z Gimnazjum w Warząchewce za pracę „*Szkoła Podstawowa w Warząchewce - historia w latach 1955 - 1960. Historia na nowo odkryta*”, opiekun Dariusz Molenda.

III miejsce - w kategorii szkoły podstawowe - prace multimedialne

Julia Niewiadomska, Sandra Gwizdalska ze Szkoły Podstawowej nr 24 w Toruniu za pracę „*Wycieczka po Toruniu*”, opiekun Anita Grecka-Mycio,;

Krzysztof Czerepowicki

Kujawsko-Pomorskie Kolegium Krajoznawstwa PTTK składa serdeczne gratulacje wszystkim uczestnikom reprezentującym nasze województwo w XX edycji Centralnego Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Oj-

cowiznę” 2013.

Szczególnie serdeczne gratulacje i podziękowania składamy młodym krajoznawcom - LAUREATOM konkursu.

Nie mniej serdeczne podziękowania składamy wszystkim opiekunom, jak napisała Julita Bąkowska - „Nauczycielom Kraju Ojczystego”, za bezcenną pomoc okazowaną młodym adeptom krajoznawstwa, autorom ciekawych opracowań.

WYDAWCA: Kujawsko-Pomorskie Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK

z siedzibą przy Oddziale PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu ul. Za Basenem 2

Pismo bezpłatne. Ukazuje się wyłącznie w formie elektronicznej

ADRES DO KORESPONDENCJI: e-mail: krzysztof.czerepowicki@gmail.com